Tyrefægtning er en af de spanske traditioner, der stadig dyrkes i mange sydamerikanske lande med stor passion. Det er dog ikke alle steder, man slår tyren ihjel. I landsbyen Malchingui i Ecuador går "kampen" ud på at se, hvor tæt man kan komme på tyren uden at komme galt afsted.

● I den lille by Malchingui nord for Ecuadors hovedstad Quito slås man med udtalt fattigdom og knaphed på det meste. Men ved den årlige høstfest slår indbyggerne sig løs med ringridning, tyrefægtning, almindeligt drikkeri og grillstegt marsvin

En eftermiddag på jord af ild

Ringridning er en af de mange lege, der er fast indslag til høstfesten i Malchingui. Det kræver stor teknik og endnu større tålmodighed at få ram på et af de små sammerullede bånd, men lykkes det, får den heldige og dygtige rytter en gave, der er lavet af en af byens unge ugifte piger.

Ecuador

Grafik: Gert Ejton

Hvert land har sine spøgelseshistorier, som indbyggerne fortæller deres børn. Hvis du ikke opfører dig ordentligt, så kommer spøgelset, og så ...

I Sydamerika er spøgelset gerne "el gringo", den hvide mand, og opfindsomheden er stor, når det kommer til de mere øde egnes historier om hans misgerninger.

I Peru kidnapper han for eksempel børnene for at tage dem med til USA og lave biler af dem. I Ecuador stjæler han dem for at lave hotdog-pølser af deres kød.

Måske er det derfor, den lille pige ser så mærkeligt på mig, da jeg stiger af bussen i den lille landsby Malchingui 40 km nord for Quito.

Malchingui betyder "jord af ild" på quichua - en dialekt af det gamle indianske sprog quechua, som inkaerne talte, dengang de herskede i området.

Byen består af en lille samling huse omkring den centrale Plaza De Armas med den lille kirke og byens få butikker.

Der bor omkring 5000 mennesker i Malchingui. 40 procent arbejder med landbrug på markerne omkring byen. Resten arbejder på fabrikker i Quito eller i de omkringliggende større byer.

I Malchingui dyrker man overvejende majs og den højt skattede papa - kartoflen. Det er en fattig by, der slås med en række problemer som manglende uddannelse, alkoholisme, vold i hjemmene og generel fattigdom.

Men i dag er der ingen problemer, for i dag er der fest. Høsten er slut, majsmarkerne omkring byen står golde hen, og musikken buldrer for tredje uge i træk af sted fra et par enorme højttalere på pladsen.

- Når høsten er god, er festen også god, som min ven Hector forklarer mig. Det er ham, der har inviteret mig.

- I år var høsten god.

Grillstegt marsvin

Høstfesten i Malchingui er et væld af dans, musik og lege af alle mulige slags. I dag er det tyrefægtning og ringridning.

På en plads et stenkast uden for byen er et hjørne af fodboldbanen blev indrettet som tyrearena. To af arenaens fire vægge er afskærmet af en høj betonmur, hvor børn og unge med frit udsyn til pladsen sidder og dingler med benene ud over kanten, mens de drikker sodavand. De andre to vægge er et hegn af træ, der ser ud til at være flikket sammen til lejligheden.

Rundt om hegnet står adskillige hundrede tilskuere. Et blæserorkester i jakkesæt og solbriller pruster den samme melodi i tre forskelige tonelejer, mens en stortromme tæsker løs for i det mindste at holde takten. Ved siden af orkesteret står tre kvinder bag en grill og steger svinekød og cui - marsvin - hvilket er en klassisk festspise i store dele af andesområdet. Folk skråler og skåler i kamp for at overdøve musikken og hinanden.

- Vi bruger kun vilde tyre, som vi har fanget i bjergene, siger Hector. Det er ikke som i Spanien. Og vi slår dem heller ikke ihjel. Vi løber bare fra dem.

Pascifistiske tyre

Inde i arenaen går to ungersvende - en i en rød og en i en blå T-shirt - rundt og puster sig op, mens de gør sig klar til, at tyrene bliver lukket ind til dem. På betonmuren bag dem sidder fem piger med nogle store, farverige dekorationer, der uddeles som præmier til de af toreadorerne, der leverer den bedste underholdning.

- Nu kommer de, råber en ældre herre, og ud af en vogn springer en sort tyr ind i arenaen. De to ungersvende kaster sig op på rækværket, uden at den er i nærheden af at nå dem. Tyren står et øjeblik og stamper i jorden. Så løber den tilbage i vognen. Publikum buh'er.

Den ældre herre ved vognens låge gør et nyt forsøg. Tyren kommer ind i arenaen og tordner mod fyren i den røde T-shirt, der på ny hopper i sikkerhed på hegnet. Bag tyren er et hold ældre mænd i gang med at sætte bjælker i lågen til vognen, så tyren ikke kan komme igennem der igen. Men tyren er ikke kommet for at slås, og med et kort tilløb brager den igennem hegn og bjælker ind i vognen igen.

Publikum ryster på hovedet, og lederen af bandet samler de øldrikkende musikere til endnu et nummer, når nu tyrene ikke vil underholde.

Hund på afveje

Uden for arenaen er der ringridning, hvilket også har samlet en hel del tilskuere. Over den støvede grusvej er der trukket en snor med små farverige strimler rullet sammen omkring en ring. Længere oppe ad vejen trasker en halv snes yngre mænd rundt på heste. Hver især holder de en lille pind, som de skal forsøge at få igennem ringen.

Den første rytter sætter i galop ned mod snoren. Hans øjne er stift fokuserede på ringen, og hans tunge sidder spændt i mundvigen. Bag hesten står en sky af støv. Rytteren når snoren og suser under med armen hævet for at ramme ringen. Forbier.

En lille hund går fredeligt rundt på midten af vejen. Den vender sig om og farer i vild panik, da den opdager en ny galoperende hest en meter fra sig. Det lykkes den lige akkurat at få kastet sig til siden, inden hesten stormer forbi under snoren. Endnu en forbier. Manden peger bebrejdende på hunden, og publikum griner og klapper.

En fyr i begyndelsen af tredverne med en orange kasket rammer forbi flere gange i træk. Han bliver tydeligt mere og mere ophidset, men i femte forsøg lykkes det ham at få pinden igennem ringen, og han rider stolt forbi publikum med det lange bånd flagrende fra hånden.

- Es buena, es buena! Den er god! råber han ekstatisk og giver sedlen til dommeren, der er i fuldt cowboy-ornat lige til hatten. Publikum klapper og hujer. Dommeren kigger på sedlen og råber et navn op.

- Señorita Roselina! Frøken Roselina træder frem og præsenterer den gave, hun har lavet til vinderen af netop hendes bånd. Fyren med den orange kasket rider tilfreds tilbage til flokken, klar til at gøre endnu et forsøg.

Hviner af fryd

Tilbage i arenaen har tyren fået bundet et reb om halsen, så toreadorerne kan trække den ud af vognen, når den forsøger at hoppe derind. Det betyder til gengæld også, at de nu er nødt til at komme tættere på dyret.

Og fordi tyren efterhånden er blevet trukket temmelig mange gange i hornene, er den også så smålt ved at være i kamphumør. I hvert fald bliver den i ringen for at jagte fyren i den blå T-shirt. Han får den flot affejet med den slidte brune sæk, der gør det ud for for rød kappe, og det kvindelige publikum hviner af fryd, mens herrerne klapper og råber bueno! og roser hans præstation.

De mange tilråb gør ham mere modig. Godt nede i knæ og med små skridt bevæger han sig langsomt tættere på tyren, der står og tramper i den tørre jord. Han vifter med sækken, og tyren sætter i spring og brager hornene lige ind i stoffet, der giver efter og bliver svunget en halv gang rundt om toreadorens arm.

- Bueno, así! råber publikum begejstret. Tyren vender sig om og buldrer forbi fyren, der svinger sig rundt i en 180-graders elegant piruet. Publikum er vilde. Toreadoren tager et skridt frem for at gøre sin serie færdig og vender sig lige akkurat hurtigt nok til at undgå at blive ramt af hornene, da tyren vælter ind i ham med siden til. Han falder til jorden, og tyren kaster sit hovede mod sækken, som den tramper og hopper rundt på. Flere unge mænd kommer springende til for at få fyren i den blå T-shirt væk fra arenaen. Han humper ud ved egen hjælp, og nye ungersvende melder sig til en dans med det vilde dyr, mens publikum klapper som tak for dagens hidtil bedste underholdning.

Der er ikke fundet en vinder endnu, da jeg går, men jeg ringer til Hector et par dage senere for at høre, hvad der mere skete med tyrefægtningen.

- Ikke så meget, der blev kåret en vinder, siger han.

- Men hvem af dem, hvad skete der, blev de ramt?

- Årh, det ved jeg ikke lige, for da jeg havde fulgt dig til bussen, gik jeg et smut forbi mit hus, og der sad min svoger og resten af familien og drak øl, så vi kom aldrig videre. Men det var en god høst, og det var en god fest, kan jeg godt sige dig. En rigtig god fest.

Til daglig slås indbyggerne i Malchingui med alle mulige problemer på grund af den udbredte fattigdom, men den årlige høstfest samler folk til en måned med fest, lege og tyrefægtning.

Af Jon Clausen
jocl@fyens.dk